

HÖLJÄKKÄ - Elävä kulttuurikylä

KYLÄSUUNNITELMA 2009

Sisällysluettelo

1	<i>Johdanto</i>	3
2	<i>Höljässä</i>	3
3	<i>Höljään kylätoiminta</i>	4
	Kyläyhdistys	4
	Nuorisoseura	4
	Metsästysseura	4
	Kalaveden osakaskunta	4
	Etähöljäläiset	4
	Höljään tapahtumat ja tempaukset	5
4	<i>Höljään tulevaisuuden kehittämissuunnitelmat</i>	6
	Kylätoiminta	6
	Kyläyhteisön ja yhteisöllisyyden kehittäminen	6
	Nuorisoseuratalo	6
	Teatteritoiminta	7
	Elokuva	7
	Ympäristöasiat	7
5	<i>Kyläsuunnittelun tuloksia</i>	7
	Talkootyönä tehtävät toimenpiteet	7
	Hankerahoitusta tarvitsevat toimenpiteet	8
	Yleishyödyllinen kehittämishanke.....	8
	Yleishyödyllinen investointihanke.....	8
6	<i>Tulevaisuuden Verstaas</i>	8
	Analyysi-ilta	9
	HÖLJÄKÄN HENKI JA ILMAPIIRI - kyläanalyysi.....	9
	Synkistelyilta	10
	Irrotteluilta	11
	HÖLJÄKKÄ 2020	11
	HÖLJÄKÄN IRROTTELUIILLAN IDEAT TEEMARYHMITTÄIN	13
	Kehittämistaulukot	15
7	<i>Yhteystiedot</i>	20

1 Johdanto

Nurmeksen Höljään kyläsuunnitelma ja sen laatiminen toteutettiin osana Pielisen Karjalan kyläneuvoja –hanketta, jota rahoittaa Vaara-Karjalan Leader ry. Kyläsuunnitelma on kooste kyläkokousten työstä ja se on kylälaisten yhteistyön ja yhteisen suunnittelun tulos. Työmenetelmänä käytettiin Tulevaisuuden Verstaas –työpajaa. Aloite aiemmin tehdyn kyläsuunnitelman päivitykseen tuli kyläläisiltä. Kyläiltojen vetovastuu oli Maaseudun Sivistysliiton verstaasvetäjillä, Timo Rekolla ja Anne Pulkkisella. Tämän kyläsuunnitelma on kirjoittanut Anne Pulkkinen. Taustatietoja ja lähdemateriaalia verstaasiltojen lisäksi on kerätty Höljään kylällä toimivien yhdistysten nettisivuilta ja internetistä.

2 Höljää

Höljää on maalaiskylä ja elävä kulttuurikylä. Kyläkeskus sijaitsee noin 20 km Nurmeksen keskustasta Lieksan suuntaan. Höljää on Nurmeksen kaupungin eteläisin kylä ja sijaitsee Nurmeksen ja Lieksan rajalla, osaksi Pielisen rannalla. Kylällä on noin 130 vakinaista asukasta. Kesäasukkaat kaksinkertaistavat kylän asukasluvun kesäisin. Kyläkeskus sijaitsee laaksoalueella, jonka länsi- ja pohjoispuolella kohoavat vaarat. Rautatie kulkee kyläkeskuksen läpi, niinpä vanhat asemarakennukset ja Nuorisoseurantalo antavat oman värin ja tunnelman kylän maisemaan.

Kylän tärkein yksittäinen työnantaja on kyllästyspalveluita tarjoava Höljää Oy / Iivari Mononen Oy. Metsätalous on myös merkittävä elinkeino kyläläisille.

Höljään ensimmäiset talot rakennettiin Pielisen rannalle jo 1600-luvun alkupuolella. Höljää – sana tarkoittaa väljää vesialuetta saaren ja mantereen välillä.

Höljää valittiin Pohjois-Karjalan vuoden kyläksi vuonna 2008 ja Höljään Nuorisoseura valtakunnalliseksi vuoden nuorisoseuraksi vuonna 2003.

---

3 Höljään kylätoiminta

Höljään kylätoiminta on monimuotoista ja värikästä. Kylässä toimii useita yhdistyksiä. Kylällä järjestetään vuosittain runsaasti erilaisia tapahtumia. Varsinkin lukuisat kesätapahtumat keräävät eri yhdistysten toimijat yhteen.

Kyläyhdistys

Höljään kylätoimikunta perustettiin vuonna 1986. Kylätoimikunta rekisteröityi yhdistykseksi tammikuussa 2005. Yhdistys toimii kylän edunvalvojana ja kehittäjänä. Rekisteröitynä yhdistyksenä se voi hakea rahallista tukea kylätoimintaan ja sen kehittämiseen.

Nuorisoseura

Höljään Nuorisoseura on perustettu vuonna 1901. Toiminta on hyvin aktiivista ja valtaosa kylänasukkaista on nuorisoseuran jäseniä. Nuorisoseurantalosta on muodostunut kylätoiminnan keskus. Talolla harrastetaan kulttuurientojen lisäksi liikuntaa ja kädentaitoja. Talo on oivallinen paikka järjestää erilaisia juhlia ja kokouksia. Nuorisoseura vastaa nuorisoseurantaloon toiminnasta ja luotsaa kylän teatteritoimintaa.

Metsästysseura

Höljään Erä ry on perustettu vuonna 1965. Jäseniä yhdistyksessä on n. 120 ja noin neljännes jäsenistä toimii aktiivisesti myös hirviseurassa. Seuralla on metsästysoikeutta pienriistalle n. 5000 ha ja hirville 6200 ha. Erällä on Tammakorvan maja, hirvinahoittamo ja sauna Uurontie varressa. Toiminnan rahoittamiseksi seura myy järjestettyjä jahtipaketteja.

Seuran alueen riistalajeja on hirvi, kauris, jänis, metso, teeri, pyy ja majava. Alueen petoeläimiä on karhu, susi, supikoira, minkki ja piisami.

Kalaveden osakaskunta

Höljään kalaveden osakaskunta vastaa Höljään kalastusalueen hoidosta ja kalastuksen valvonnasta.

Etähöljääkkäläiset

Monella Höljään ulkopuolella asuvalla on tiivis yhteys kylään. Osa heistä on entisiä höljääkkäläisiä, osa lomalaisia jotka ovat päässeet tutustumaan Höljään kylään. Yhteistä heille on, että he vierailivat säännöllisesti Höljään kylällä tai seuraavat Höljään elämää säännöllisesti matkan päästä. Kesä on lomalaisten ja vierailijoiden huippuaikaa, mutta monille etähöljääkkäläisille yhteys Höljääkkään on ympärivuotista.

Etähöljääkkäläistoiminta on verkosto, jonka avulla välitetään tietoa kylällä asuvien ja etähöljääkkäläisten välillä. Tavoitteena on kehittää kylää molempien näkökulmasta.

Etähölkäläistoimintaa on ollut olemassa pitempäänkin, mutta toiminta sai virallisen muodon vuonna 2002, jolloin perustettiin ns. Hölkälä, jonka avulla tiedotetaan tapahtumista ja uutisista sekä pyritään luomaan pohjaa etähölkäläisten ja Hölkälän vakinaisten asukkaiden yhteisötoiminnalle.

Hölkälän tapahtumat ja tempaukset

- Laskiainen
- Pilkkikisat pääsiäislauantaina
- Kesäteatteri, 10 esitystä
- Yhteislauluiltoja 2 – 3 / vuosi
- Hirvipeijaiset
- Joulujuhla

Äitienpäiväjuhla

Yhteinen kahvitilaisuus jossa jaetaan ruusut äideille ja mieskööri esiintyy

Höljökkäpäivä

Vuosina 2002 – 2009 järjestetty kulttuuri- ja perinnepäivä, jonka aiheet ovat eri tavoin liittyneet Höljökkään. Lisäksi on keskusteltu Höljökkäläistoiminnasta ja päivän yhteydessä on julkistettu vuoden kyläläinen ja lopuksi on ollut mahdollisuus nauttia kesäteatteriesityksestä.

4 Höljäkän tulevaisuuden kehittämissuunnitelmat

Kylätoiminta

Kyläyhteisön ja yhteisöllisyyden kehittäminen

Kylän vanhimmat

Kyläiltojen aikana ehdotettiin toimintamuotojen kehittämistä sen turvaamiseksi, että iäkkäät höljökkäläiset voisivat mahdollisimman pitkään asua omassa kodissaan, omalla kylällään. Kylätoimintaan kytketty vapaaehtoistyö yhdessä työvoimahallinnon työllistämisvarojen kanssa, antavat mahdollisuuden työllistää kylän nuorempaa väkeä vanhemman väen kylällä asumisen tukemiseen. Kylätoiminnan kautta voi luoda vapaaehtoistyöhön perustuvan tukihenkilöverkoston. Verkoston kautta vanhemmalle väelle kehitettäisiin erilaisia harrastusmahdollisuuksia ja ystävätoimintaa. Varsinainen kotipalvelutyö tuotettaisiin palkkatyönä.

Voisiko Höljäkässä toimia eräänlainen vapaaehtoista sosiaalityötä/palveluja kehittävä ryhmä? Löytyisikö siihen vetäjää/vastuuhenkilöä?

Kylän nuoris

Nuorten aktivoiminen on aina yksi haastavimmista kysymyksistä kylillä. Miten saadaan nuoret innostumaan omasta kylästä, yhteisen asian nimissä? Yhteinen tekeminen, erilaisten nuorille suunnattujen ja nuorten suunnitteleminen tilaisuuksien, harrastusmahdollisuuksien järjestäminen ja yhteisiin tapahtumiin nuorten palkkaaminen, vaikkapa kesätyön kautta on oivallinen keino saada nuoret tutustumaan kylätoiminnan mahdollisuuksiin. Tärkeää toiminnan suunnittelussa on ottaa nuorten mielipiteet ja näkemykset oikeasti huomioon.

Yhteiset tapaamiset, tapaamispaikat ja yhteisten toimintamuotojen kehittäminen

Toive yhteisistä tapaamisista ja tilaisuuksista nousi esille useasti kyläiltojen aikana. Kyläläisten toiveena on, että kylän keskusta järjestetään tapaamispaikkoja ja erilaisia tilaisuuksia jossa ihmiset luonnollisella tavalla voisivat tavata toisiaan.

Kylätoria on edelleen kaivattu ja pidetty hyvänä esimerkkinä tällaisesta toiminnasta. Toinen toimintamuoto, joka antaa mahdollisuuden yhdessäoloon/tapaamisiin, on jumppa tai jokin muu liikuntamuoto, esimerkiksi puistojumppaa urheilukentälle.

Höljökkään kaivataan ja etsitään puolivakinaista talonmiestä.

Nuorisoseurantalo

Nuorisoseurantaloa kunnostetaan kevään 2009 aikana. Talon lattia on purettu ja kunnostettu. Työ on tehty pääasiallisesti talkootyönä.

Talon yläkertaan on rakenteilla asuinhuoneisto, johon on tarkoitus etsiä vakituinen vuokralainen.

Äänentoistolaitteet nuorisoseurantalolle. Nuorisoseurantalolla järjestetään erilaisia tilaisuuksia ja tapahtumia. Pehmeä-äänisten puhujien ääni ei tahdo kunnolla kuulua ja esimerkiksi soittajien ja kuoron esiintyessä yhdessä soittajia pyydettiin soittamaan hiljempaa, koska kuoron ääni ei kunnolla kuulunut. Ääni laitteita voi hyödyntää myös muussa kylätoiminnassa ja harrastuspiireissä.

Nettipohjaisten neuvotteluvälineiden hankinta

Laajakaistaliittymän, työaseman ja videotykin hankinta mahdollistaa nettipohjaiset neuvottelut esimerkiksi etähöljäläisten kanssa. Näin saadaan etähöljäläisiä vieläkin aktiivisemmin kylän kehittämiseen mukaan. Samalla laitteisto antaa paremmat mahdollisuudet vuokrata taloa kokous- ja neuvottelutiloina myös kylän ulkopuolisille.

Teatteritoiminta

Teatteritoimintaa pyritään kehittämään ja yleismäärää kasvattamaan. Teatterin katsomon laajentaminen ja lavan rakentaminen on teatteritoiminnalle tärkeää. Jotta katsomon laajentaminen onnistuu, pitää Höljäkän Nuorisoseuran hankkia pieni suikale maata pihapiiriin lisää. Lisämaan omistaa Nurmeksen Kaupunki.

Elokuva

Nuoriseseuran haaveena ja tavoitteena on tehdä Höljällä elokuva yhdessä kyläläisten kanssa. Elokuvan tekemistä suunnitellaan ja valmistellaan. Suunnittelu ja vetovastuu on tällä hetkellä Nuoriseseuran puheenjohtaja Jaakko Korhosella.

Ympäristöasiat

Ympäristöasioissa esiin nousi seuraavia asioita kylämaiseman parantamiseksi:

- Hautausmaan aidan uusiminen
- Veneenlaskuluiska venerantaan
- Pysäkkilammen ympäristön siistiminen, näköalan aukaiseminen lammelle
- Rannan raivaus ja maisemointi sekä laiturin oikaisu
- Vanhojen piikkilankojen keräys metsistä ja vanhoilta laidunmailta pois

5 Kyläsuunnittelun tuloksia

Talkootyönä tehtävät toimenpiteet

Kylämaisemointiin ja ympäristön siistimiseen liittyvät toimenpiteet, hautausmaan aidan uusiminen, rannan raivaus ja laiturin oikaisu, vanhojen piikkilankojen keräys metsistä ja vanhoilta laidunmailta vaativat kyläläisten talkootyötä. Hautausmaan aidan korjaukseen tarvitaan seurakunnan lupa ja yhteistyö, muihin siistimisiin maanomistajan lupa.

Nuorisoseurantaloon kunnostaminen on kevään 2009 aikana tehty suurimmalta osin talkootyönä.

Kylän yhteistyön ja yhteisöllisyyden kehittämiseen tarvitaan talkootyötä kaikilta kylän asukkailta. Erilaiset talkoot kasvattavat ja kehittävät yhteisöllisyyttä. On muistettava, ettei yksitäisiä ja samoja henkilöitä kuluteta loppuun. Pienikin osallistuminen yhteiseen toimintaan on moninkertainen apu, kun useampi sen vain muistaa. Kylätoiminnassa, sen kehittämisessä ja ihmisten mukaan saamisessa on käytettävissä vain porkkanoita.

Hankerahoitusta tarvitsevat toimenpiteet

Hankkeiden tarkempaan suunnitteluun ja työstämiseen kyläyhdistys ja nuorisoseura voi pyytää apua kyläsuunnitelman työstämisessä mukana olleilta kyläkehittäjiltä, Timo Rekolta tai Anne Pulkkiselta.

Yleishyödyllinen kehittämissanke

Höljällä –elokuvan työstämiseen ja toteuttamiseen

- elokuvan valmisteluun liittyviin kuluihin
- elokuvan kuvauksiin liittyviin kuluihin
- elokuvan markkinointiin liittyviin kuluihin

Elokuva suunnitteleva työryhmän tulisi aloittaa suunnittelutyö. Yksi vaihtoehto on hakea esiselvitysrahaa Vaara-Karjalan Leaderistä elokuvan suunnitteluun, rahoituskuvioiden järjestämiseen jne. ja sen jälkeen vasta hakea varsinaista kehittämistukea elokuvan työstämiseen. Elokuvan tekemiseen liittyvät muut rahoittajat ja apurahojen myöntäjät tulisi selvittää.

Yleishyödyllinen investointihanke

Teatterin katsomon laajennus ja lavan rakentaminen
Äänentoistolaitteiden hankinta Nuorisoseurantalolle
Videoneuvottelulaitteiden hankinta Nuorisoseurantalolle

6 Tulevaisuuden Verstaas

Tulevaisuuden Verstaas on osallistuvaa suunnittelun työmenetelmä. Työvaiheet ovat jakautuneet neljään osaan:

- Ensimmäisessä osassa kartoitetaan kylän osaaminen, taidot, palvelut, merkittävät kohteet ja kylän verkostot.
- Toisessa osassa määritellään kylän kehittämisen esteet ja käydään kylän ongelmien kimppuun.
- Kolmannessa osassa loihditaan esiin kylän ideat ja unelmat.
- Neljännessä osassa työstetään ideoiden ja kehittämissajatusten sekä ongelmien ja kehittämissajeiden pohjalta työsuunnitelmia ja kehittämissajeita.

Keskeisen osan suunnittelutyöstä tekevät kyläläiset, jotka tuottavat ja arvioivat kyläilöissa suunnittelun pohjaksi ne idea, unelmat ja ongelmat, joihin kehittämissajeita omalla kylällä

---

pohjautuvat. Toivesuunnitelmat ja kehittämisohjelmat työstetään kyläläisten omin voimin teemaryhmittäin, arvioiden myös kriittisesti niiden toteuttamisedellytyksiä ja – mahdollisuuksia.

Höljäkän kyläsuunnitteluiltoja kyläkohtaisen verstaan läpiviemiseksi järjestettiin kuusi. Kyläiltojen ajat sovittiin yhdessä kyläläisten kanssa ja niihin kutsuttiin kaikki kyläläiset paikallislehti-ilmoituksin, talouskohtaisin kirjein sekä maakuntaradion ääniaaltojen ja maakunnallisen lehden menopalstan kautta. Kyläiltoihin osallituminen vaihteli 6 – 18 kyläläisen välillä. Iltojen vetäjinä toimi Maaseudun Sivistysliiton kyläkehittäjät.

Analyysi-ilta

Ensimmäisessä kyläillassa tutustuttiin kyläsuunnittelun periaatteisiin ja työmenetelmiin. Kyläillassa koottiin kyläprofiili eli arvioitiin kyläläisten osaaminen ammattien ja harrastusten osalta, kylän yrittäjät ja yhteisöt sekä yhteistyö. Luotiin kuva siitä, miltä kylä näytti syksyllä 2008.

Ennen varsinaista työskentelyä kyläläiset esittelivät toisilleen, minkälaisia kylänkehittäjiä he ovat. Työskentely tehtiin videokameran avulla. Jokainen iltaan osallistunut kyläläinen esitteli itsensä kameralle ja jokainen osallistuja kuvasi yhden esittelyn. Näin tutustuttiin videokameran käyttöön ja kameralle esiintymiseen. Kuvattu materiaali löytyy osoitteesta: www.kylatelkkari.tv .

HÖLJÄKÄN HENKI JA ILMAPIIRI - kyläanalyysi

Oman kylän palvelut

kulttuuripalvelu, kesäkioski, kalastuslupien myynti, sahuri, traktoriurakointipalvelut, auraus, hiekotus, puutavaran kuljetus, koneurakointi, kimppakyyti, kirjastoauto, liikuntakerhot, jäätelöauto, linja-auto, juna, mansikkaa, lammastuotteet, luomuviljaa, muikunmätiä, majoituspalvelu, pitopalvelua, juhlatilavuokraus, hautausmaa, metsästysturismi,

Kylän ammatteja

maanviljelijä, koneyrittäjiä, ompelija, metsuri, tehdastyöntekijä, kyllästyöntekijä, rakennusalan ammattilaisia, lähihoitaja, kodinhoitaja, myyjä, kehittäjä, projektipäällikkö, kalastaja, hitsari, asentaja/koneistaja, joutomies, sähköasentaja, eläkeläinen, yrittäjä, piällysmies, junamies, akitaattori, innovaattori, jarrumies, sekatyömies, kovia kommunisteja, paluumuuttaja, eräopas, laivanrakennusinsinööri, savolaisia, suurlähettiläs, liikemies, kartantekijä, bissnessmies, opettaja, koirankouluttaja, verotarkastaja, majavanmetsästäjä, maatalouslomittaja, marjanpoimijat, tosimiehet, sienestäjät, kokki, asemamies, tietotekniikkaosaajia, koulutustavilla olevia metsähoitaja, merkonomi, verkopunoja, arkkitehti, kirjanpitäjä, sihteeri, maatalousteknikko, lampuri, kyläseppä, sikafarmari, asfalttimies, poikamies, kuvataiteilija, viulunsoittajan veli, hammaslääkäri, soitinrakentaja, kaapelitekniikko, laadunvalvoja, yleismiehiä, monitoimiosajia, merimiehiä, kahvilayrittäjä, taiteilijoita, perämies, lentokapteeni, seurakuntamestari, insinöörejä, sahuri, hirsirakentaja

Kyläläisten harrastustoimintaa

laulajia, näyttelijöitä, soittajia, lasिताiteilijoita, tilintarkastajia, politiikkoja, metsästäjiä, kalastajia, marjastajia, leipojia, ajattelijoita, tyhjänpuhujia, satujenkertojia, valokuvaajia, luonnonsuojelijoita, viittomakielen osaajia, terapiahoitaja, villisikaterapia, hyötypuutarhan hoitajia, vähättelijöitä, vanhoja poikia, lenkkeilijät, kuntoilijat, sukututkijoita, koira ja kissa ihmisiä, kahvinjuojia, muutkin

juomat kelpaavat, mustanpekan pelaajia, petanque, jalkapallo, sähly, trampoliini, lentopallo, tupakanpolttajia, ITE-taiteilijoita, kuperkeikanheittäjiä, makkaranpaistajia, retkeilijöitä, pyöräilijöitä, hiihtäjiä, maakunnan nopein moottoripyöräilijä, rautaperseilijä (1600 km / 24h), huumorimiehiä, valehtelijoita,

Synkistelyilta

Toisessa kokoontumisessa synkisteltiin Höljäkän ongelmia esiin. Yritettiin löytää tärkeimmät kehittämisen esteet ja hahmottaa, mihin eri elämän osa-alueisiin ne liittyvät. Synkistelyvaiheessa laadittiin myös kylän nelikenttäanalyysi. Ongelmat ja kehittämissijatukset tuotettiin seinäpapereille kirjoittaen ja tärkeimmäksi koetut kehittämisen esteet valittiin äänestämällä. Jokainen paikalle saapunut sai tuoda oman näkemyksensä julki avoimesti. Esille nostettuja ongelmia ei arvosteltu, eikä niitä myöskään pyritty synkistelyillan aikana ratkomaan.

Synkistelyillassa tuotetut ongelmat ja kehittämisen esteet ovat ryhmiteltynä teemoittain. Kyläläisten antamat äänet näkyvät ongelman perässä. Aluksi nelikenttäanalyysi.

HÖLJÄKÄN NELIKENTTÄANALYYSI

VAHVUUDET	HEIKKOUEDET
<ul style="list-style-type: none"> • Hyvät liikenneyhteydet • Kylän muoto , tähtimäinen • Teolliset työpaikat • Kaunis vaaramaisema • Luonto • Vahva historia • Hyvä nimi • Etähöljäläiset (vaikuttajat) • Hyvä hirvikanta • Oma hautausmaa • Teatteri • Kööri 	<ul style="list-style-type: none"> • Muuttotappio • Liian kaukana keskustasta • Passiivisuus • Vähän naisia • Karua viljelymaata • Koulun ym. palveluiden puuttuminen
MAHDOLLISUUDET	UHKATEKIJÄT
<ul style="list-style-type: none"> • Jurttivaara • Pielinen • Höljäkkä Oy • Lomamökkejä • Etähöljäläiset • Sudet ja karhu, "luontomatkaileu" • Nuorisoseura • Kyläyhdistys • Höljäkän erä 	<ul style="list-style-type: none"> • Väki vähenee - nuorisoseura puuttuu • Sudet ja karhut • Ympäristöonnettomuus Höljäkkä Oy:llä • Hajuhaitat

Irrotteluilta

Kolmannessa kyläillassa visioitiin kylän unelmia. Tavoitteena oli hahmottaa kylän tavoitteita ja päämääriä, työstää kuvaa kylästä kymmenen vuoden päähän, sekä arvioida maailmanmenon vaikutusta omaan kylään. Irrotteluvaiheen alussa viriteltiin mielikuvitusta ryhmitöillä ja tuotettiin seinäpaperitekniikka käyttäen ratkaisuja esteisiin ja ongelmiin, sekä yleensä kehittämisideoita ja –ajatuksia. Tavoitteena oli luoda mahdollisimman suuri määrä ideoita. Ideoille annettiin ääniä.

Ideat ryhmiteltiin teemojen alle seuraavasti. Aluksi kylän unelmat;

HÖLJÄKKÄ 2020

ELINKEINOT	ASUMINEN	INFRA
• Teollisuusalue	• Nuoria perheitä	• Lieksa – Nurmes -juna
Höljässä - elävä kulttuurikylä		kyläsuunnitelma 2009
		11

<ul style="list-style-type: none"> • Uusia työpaikkoja • Majoitustiloja • Kunnan ruokapaikka A-oikeuksin • Sukellusvene • Eläinpuisto, villisikatarha • Tilauskeskus • Leirintäalue • Jurttivaara toimii • Jurttitunturi-lentomäki • Kauppa • Kalastusmatkailu • Oma kauppakeskus → • Suomen 2. suurin kyläkauppa ja idän kauppa • Tähtitorni 	<ul style="list-style-type: none"> • Henkinen hyvinvointi • Monitoimikeskus • Käsityöpaja • Asema kyläläisten käyttöön • Kenttäkeittiö kylän käyt- töön • juhlamuonitukseen • Kylätalkkari • Liikuntahalli • Autiotilat käytössä • Oma vanhainkoti 	<p>tunnin välein</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jurtille raide • Kanava Pieliseltä Koululampeen • Merilavayhteys maailmalle • Julkinen liikenne useammin • Kestopäällystetty ja valaistu ajorata ja kevyen liikenteen väylä • Turvallinen liikenne (junarata) • Lentokenttä • Rautatiet ja junayhteydet • Syväsatama • Vesibussiyhteys Höljäkkä – Koli jne. • Kaavoitus (ruutukaava) • Paikallisliikenne (ilmainen)
KULTTUURI	YMPÄRISTÖ	
<ul style="list-style-type: none"> • Koulutus ja kulttuurikeskus • Kesäteatteri (10.000 kävijää) • Konnaanvaaran koulutuskeskus • Konserttisali • Tanssilavakeskus • Höljäkan miesorkesteri (yli 50 hlöä) • Lasten näytelmäpiiri • Peruskoulu 	<ul style="list-style-type: none"> • Vaihtoperennapuutarha • Perinnekasveja, kasvihuone • Kotipihakilpailu • Ekokylä • Luontopolkureitistö • Mönkijärata 	

YMPÄRISTÖN ODOTUKSET - Joku tekisi jotain

KYLÄN ARVOT

- Hyvä paikka asua
- Luonnon läheisyys
- Yhteisöllisyys
- Luonnon varojen säästäminen
- Vanhojen asuinpaikkojen säilyttäminen

HÖLJÄKÄN IRROTTELUILLAN IDEAT TEEMARYHMITTÄIN

ASUMINEN / ASUKASLUKU	äänät
- Asuntoja muualta käyville kyllästämön työntekijöille	
- Uusi rivitalo	2
- Morsiamia poikamiehille	1
- Toimivat liikenne yhteydet	1
- Kyläluuta	1
- Tyhjiin kiinteistöjen peruskorjaus asuttavan kuntoon	1
- Peruspalvelut kuntoon	
- Etätyömahdollisuuksien kehittäminen	
- Työpaikkoja omalle kylälle	
- Harrastusmahdollisuuksien kehittäminen	
HARRASTUSTOIMINTA	
- Teatterit	
- Perinneillat, tupaillat	2
- Kylätoimikunta	2
- Kylähistoriikki - Kyläkirja - haastattelut - perinnetieto talteen	1
- Askartelu, entisöinti, veneenteko jne.	1
- Erämatkailu / -ruokailu	1
- Kööri	1
- Tanssikurssit	1
- Höljäkän erä	
- Yleisurheilu	
- Ratsastus	
- Keilarata	
- Nuorten bändi	
- Kalastus	
- Reitistö	
- Luistinrata ja latu	
- Laskettelu ja lumilautailu	
- Nettipalvelut	
- 4H-kerhot	
- Myymäläauto Virosta	
KYLÄTOIMINTA JA KYLÄTALO	
- Tanssit	2
- Reitistöt kuntoon	2
- Asuska / talkkari NS-talolle	2
- Tortuntekokurssit	1
- Sienikurssi	1
- NS-talosta toiminta- ja palvelukeskus	1
- Opasvihko kylän palveluista	1
- Talon peruskorjaus	
- Elokuvat, dvd-toiminnasta	
- Teemaillat	
- Perinneillat	

<ul style="list-style-type: none"> - Peli-illat, lentopallo, sähly - Retket, kylällä kylä tutuksi , ympäristöön - Katuvalot kylän keskustaan - Vanha koulu ja asema hyötykäyttöön - Opasteet - Veneluiska 	
PALVELUT	
<ul style="list-style-type: none"> - Työpaikkoja lisää - Supernopea laajakaista koko kylälle (halpa) - Harrastustoimintaa nuorille, vanhoille ja kaikenikäisille - Makuuvaunuyhteys Helsinkiin - Lentotaksiyhteys - Kauppa / kauppa-auto - Koulu , kurssikeskus - Taksi - Lumen auraus ja teiden kunnostus - Luiska venerantaan - Kylätori kesällä - Laajakaista NS:n talolle - Kirjasto - Opastetut kyläkävelyt - Linja-auto- ja junavuoroja - Pienlentokenttä kuntoon Viekissä - Parturi-kampaaja - Kiertävä hieroja ja kuppari 	<p>3</p> <p>3</p> <p>2</p> <p>1</p> <p>1</p>
YMPÄRISTÖ	
<ul style="list-style-type: none"> - Kiinteistöjen kunnostus (koulu, asema, Jukola, tyhjä maatilat, NS:n talo jne) - Kylämaisemat pusikoituu, pellot vesottuu - Jätteiden keräyksen kehittäminen - Jätteiden kierrätys - koulutus - tiedotus - Yleinen siisteys - Reutta?, rata, uimaranta, veneranta - Reitistöt - Kaislikoiden niitto ja rantojen puhdistus - Jurttivaara, konnasvaara - Tiestö kuntoon - Maisematornit (Jurttivaara, Konnanvaara) - UKK-reitti hävinnyt 	<p>4</p> <p>3</p> <p>2</p> <p>1</p>
MUUT	
<ul style="list-style-type: none"> - Kyläperinne näytelmäksi / elokuvaksi, ääni nauhalle - Yleinen savusauna, höyrysauna - Villisiat, strutsit, puhvelit 	<p>3</p> <p>2</p>

- Toimintakeskus / monitoimitalo	1
- Langaton lähiverkko	1
- Kulttuuria	1
- Maatalous	
- Luomuviljely	
- Kalastus, metsästys	
- Urheilukenttä	
- Hiihtotapahtuma	
- Kylän bubi	
- Ekokylä	
- Toisten kehuminen	
- Pitopalvelut	
- Pielinen, lammet + muut veisistöt	
- Polttopuut	
- Kylätalkkari	
- Höljäkkä-esite	
- Mainosvideo nettiin	
- Päivähoito	

Kehittämistaulukot

Todennusvaiheessa työstettiin ryhmittäin teemakokonaisuudet, joiden puitteissa valittiin perusteluineen joukko ideoita ja kehittämisajatuksia, joita lähdettiin kehittämään edelleen. Ryhmät kirjasiivat ideoista ja ongelmista kehittämisohjelmia, jossa määriteltiin tulevat kylän toimenpiteet ja niiden toteuttamisen mahdolliset ongelmakohtat, vastuuhenkilöt sekä aikataulun. Työskentelyn aikana korostettiin, etteivät asiat hoidu itsestään, vaan vaativat jatkuvaa työskentelyä ja kylän eri toimijoiden yhteistyötä ja päätettyihin tehtäviin sitoutumista.

Kehittämishanke / idea	Toteuttamisen esteet	Toimenpiteet esteen poistamiseksi Keinot hankkeen toteuttamiseksi	Vastuutahot Ketkä / Kuka	Aikataulu Seuranta
KYLÄTALO / NS TALO				
Juhlasalin lattian peruskorjaus	ei estettä, lattia puretaan ja rakennetaan uudelleen. Remontti tehdään maaliskuun alussa.	Työvoiman palkkaus ja materiaalin hankinta	HöNS/SK	15.6.2009 mennessä
Yläkerran asunnon loppuunrakentaminen	Ei estettä, remontti tehdään limittäin lattian kunnostuksen kanssa	Työvoiman palkkaus ja materiaalin hankinta	HöNS/SK	15.6.2009 mennessä
Asunnon vuokraus	Ajoissa valmistuminen	Nettiin ilmoitus	HöNS	
Lisämaan hankinta kaupungilta	Ajan puute	Maan osto / tarjouksen tekeminen	HöNS/SK	30.6.2009
Retkeilymajoitus	Tilan puute	Maan osto	HöNS/HKY	31.12.2009
Puolivakinainen talonmies	Sopivan henkilön puuttuminen/ voisiko olla taon vuokralainen?	Ilmoittelu netissä	HöNS	31.12.2009
WLAN-verkko ja laajakaistayht.	Kuukausimaksujen kattaminen	Sopiminen käyttäjien kanssa		31.12.2010
PALVELUT				
Kyläavustaja, kyläisännöitsijä: - ostokset ja siivous - mökkipalvelut - pyöräkorjaus	Välineet, traktorit, raha ym.	Työllistämistuki, Virtuaali kyläkauppa	HKY, /JM	31.12.2009
"Hiljaisuuden keskus" / Joukon tila, Majoitus-, ravitsemus- ja opaspalvelut	Rahoitus	Rahoitusmahdollisuuksien kartoittaminen, yhteistyöneuvottelu kyläläisten kanssa	Jouko M	31.12.2010
KYLÄTOIMINTA				
Kirpputori, tavaroiden vaihtopaikka / Vaihdatuskeskus	Paikan löytäminen, Asemarakennus/Varastorakennus?	Paikan hankinta, mahdollisen talkkarin löytäminen	HKY/Esa	31.12.2009
Kyläluuta				
Kyläyhdistysten yhteistyö	Yhteydenpito muihin kyliin	KyläKelpaa –hankkeen kautta	Jaska	kesä 2009

Kehittämishanke / idea	Toteuttamisen esteet	Toimenpiteet esteen poistamiseksi Keinot hankkeen toteuttamiseksi	Vastuutahot Ketkä / Kuka	Aikataulu Seuranta
YMPÄRISTÖ				
Lammenrannan siivous ja siistiminen /lepikon raivaus	Luvat maanomistajilta, tuulisuus	Kevät talkoot	HKY/RK	31.5.2009
Uimarannan laiturin korjaus	ei ole tullut tehdyksi	Kevät talkoot		
Leirintäalue, uusi luvallinen paikka	Paikka? Uimarannan paikka	Maanomistajien luvat	Niilo	3 vuotta
Urheilukentän raivaus	Tarve? Kävisikö leirintäalueeksi?			
KULTTUURI				
Teatterin kehittäminen / yleisömäärän kasvattaminen	Rahan puute Toimijoiden vähyys Tilan puute	Maan osto, katsomon laajentaminen, lavan rakentaminen → hanke	Tuule Heikura / HöNS / JK	2010
Musiikkitoiminnan kehittäminen	Osaavien vetäjien ikääntyminen / vähyys Harrastajapohjan pienuus Rahan puute Ajan puute	Kartoittaminen Nurmeksen mieskuorolaisista	HöNS	2011
Perinnekohteiden / -toimintojen säilyttäminen Vanha koulu Asema-alueen ympäristö Jukola	Rahan puute Tekijöiden vähyys Kokonaissuunnitelman puuttuminen Omistajuus väärissä käsissä	Hanke	HKY ja HöNS	2020
Höljällä-elokuva	Rahan puute Ajan puute	LEADER-hanke + apurahat		2011

Kehittämishanke / idea	Toteuttamisen esteet	Toimenpiteet esteen poistamiseksi Keinot hankkeen toteuttamiseksi	Vastuutahot Ketkä / Kuka	Aikataulu Seuranta
ELINKEINOT				
Etätyöpaikkojen kehittäminen	Nopean laajakaistan puuttuminen Osaamattomuus Rahan puute Ideoiden puuttuminen Asenne	Edunvalvonta	HKY	31.12.2012
Yritysten hankinta omalle kylälle	Tulijoiden puute Vetovoimaisuuden puute Nopea laajakaista puuttuu Vähän yrittäjähenkisiä asukkaita	Kylän markkinointi Kyläkelpaa! –hanke	HKY	30.6.2009
Monitoimiyrittäjyys	Vähän yrittäjähenkisiä asukkaita Veturiyritysten puuttuminen Puuttuu ostovoimaa	Kylän markkinointi KyläKelpaa -hanker	HöNS / HKY	
HARRASTUSTOIMINTA				
Latupohjan kunnostus	Ajanpuute, laiskuus	Talkoot	HKY / HöNS	31.12.2009
Palloilu	Ajanpuute, laiskuus	Teema- ja ideointi-ilta	HKY / HöNS	31.12.2009
Yrtinkasvatus Sienikurssi Opastetut sieniretket Luontoretket	Vetäjän puute	Teemattomuus	HKY / Liisa Hautala ja Anneli Pulkkinen	31.12.2009
Linnunpönttöjen tekeminen	Ei estettä	Talkoot	HKY / HöNS / Erä	30.4.2009

Kehittämishanke / idea	Toteuttamisen esteet	Toimenpiteet esteen poistamiseksi Keinot hankkeen toteuttamiseksi	Vastuutahot Ketkä / Kuka	Aikataulu Seuranta
MARKKINOINTI				
Tapahtumat	Ei estettä	KyläKelpaa!	HöNS / HKY / Erä	30.6.2009
Kotisivut	Ei estettä	Yhteissivut nuorisoseuran kanssa	HKY	31.12.2009
Kesäteatteriopasteet	Ei estettä	Opasteiden tekeminen	HöNS	15.6.2009
Opasteet - Uimaranta - Laavu	Ei Estettä	Opasteiden tekeminen	HKY / RK	31.5.2009
ASUKASLUKU				
Tonttipörssi	Saamattomuus	Valekaava	HKY/HöNS	31.12.2012
Uusien asukkaiden huomioiminen	Saamattomuus	Ryhdistäytyminen	HKY/HöNS	31.12.2009
Markkinointi		KyläKelpaa –hanke	HöNS/HKY/ Erä	30.6.2009
Höljään kylämessut		KyläKelpaa –hanke	HöNS / HKY / Erä	18.7.2009

7 Yhteystiedot

Höljään Kyläyhdistys

Puheenjohtaja

Jouko Martiskainen, p. 040 8232 118
jouko.martiskainen@silentia.com,

Sihteeri

Liisa Hautala, p. 040 8225 225
liisa.hautal@oyk.fi

Höljään Nuorisoseura

Puheenjohtaja

Jaakko Korhonen, p. 0440-578 088
jaakko.korhonen@pikes.fi

Sihteeri

Höljään Erä

Puheenjohtaja

Esa Kortelainen, p 0400 576 097
esa.kortelainen@pp1.inet.fi

Sihteeri/

rahastonhoitaja

Pentti Pulkkinen, p 0500 375 416
pentti@nurmes.eu

Höljään kalaveden osakaskunta

Puheenjohtaja

Juha Lipponen

Sihteeri

Jukka Näivö
jukka.naivo@oyk.fi

Kalastusyksiköjä Höljään vesialueelle voi hankkia:

Höljää	Simo Juutinen	p. 013 – 431 15	tai
Nurmes	Konesola	p. 013 – 480 180	

Höljään kyläsuunnitelma 2009

Kyläsuunnittelija Anne Pulkkinen, Maaseudun Sivistysliitto

MAASEUDUN
SIVISTYSLIIITTO

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin.